

Сяо Цзяцзюнь. Организационно-методическая модель формирования слушательской культуры подростков мультимедийными средствами на уроках музыки.

Освещена организационно-методическая модель формирования слушательской культуры подростков средствами мультимедийных технологий, которая охватывает составные части процесса формирования исследуемого феномена. Модель рассматривается как целостное, управляемое, поликомпонентное, открытое для внешней среды образование, отражающее учебный процесс и функционирует в случае согласования его отдельных компонентов. Структура модели состоит из следующих дидактических составляющих: цели, методологических подходов, педагогических принципов и условий, компонентов, критериев, методов обучения, этапов, мониторинга, конечного результата, содержание которых структурно представлено относительно исследуемой проблемы. В статье отмечается, что ожидаемым результатом выступает развитие слушательской культуры подростков средствами мультимедийных технологий на уроках музыки в общеобразовательных заведениях.

Ключевые слова: моделирование, слушательская культура, урок музыкального искусства, ученики-подростки, музыкально-учебные средства (МУС).

XIAO JIAJUN. Organizational-methodical model of the formation of the listening culture of adolescents (UPC) multimedia in music lessons.

The organizational-methodical model of the formation of the adolescent's listening culture by means of multimedia technologies is covered, which encompasses the component parts of the process of formation of the phenomenon being studied. The model is considered as an integral, manageable, multicomponent, open for the external environment of education, reflecting the educational process and functions in the case of harmonization of its individual components. The structure of the model consists of the following didactic components: goals, methodological approaches, pedagogical principles and conditions, components, criteria, methods, stages, monitoring, final result, the content of which is structured in relation to the problem under study. The article notes that the expected result is the development of teenagers' listening culture using multimedia technologies at the lessons of music in general schools.

Keywords: modeling, listening culture, music art lessons, teenage students, music and teaching aids (ICC).

УДК 37.091.12-051:62

Ткачук С. І.

ПРОФЕСІЙНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ СУЧАСНОГО ВЧИТЕЛЯ ТРУДОВОГО НАВЧАННЯ

У статті розглянуто важливість здійснення професійної підготовки учителів нової української школи в умовах євроінтеграції та модернізації системи освіти. Обґрунтовано умови формування нового типу вчителя трудового навчання сучасної школи, в тому числі й вчителя майбутнього, якому, крім класичних якостей (професійна компетентність, навички спілкування, організаторські здібності), мають бути властиві й творчий пошук, індивідуальний стиль роботи, почуття власної гідності і такту. Розкрито різноманітні наукові підходи до проблеми професійної компетентності сучасного вчителя трудового навчання, розкривається структура його компетентності та звертається увага на основні структурні елементи змісту професійної підготовки студентів спеціальності: 014.10 "Середня освіта. Вчитель трудового навчання та технологій" у вищому педагогічному навчальному закладі.

Ключові слова: професійна компетентність, професійна підготовка, вчитель трудового навчання.

На сучасному етапі модернізації системи освіти України ставиться завдання забезпечення якості підготовки випускників на рівні міжнародних вимог, а саме формування конкурентоспроможної, компетентної особистості, яка володіє не лише теоретичними знаннями, а й набула практичних навичок й досвіду їх застосування. Ключовою фігурою в цьому процесі є, перш за все, вчитель нової української школи.

В умовах нової освітньої парадигми стає аксіомою здатність до набуття знань, готовність використовувати їх на практиці у процесі виконання фахових і соціальних функцій. Значущими для професійної діяльності є наявність узагальнених вмінь, які забезпечують здатність вирішувати життєві та професійні проблеми, підготовку до спілкування у сфері інформаційних технологій і авторських наукових шкіл, готовність до постійного самовдосконалення.

Успішне розв'язання цих проблем пов'язується з реалізацією компетентнісного підходу до навчання, тобто спрямованістю педагогічного процесу на формування ключових (базових) і предметних компетентностей, які розглядаються як інтегрована, комплексна характеристика особистості в контексті сучасних соціально-економічних реалій. Це вимагає подолання традиційних, когнітивних орієнтирів оновлення змісту, методів і технологій навчання, активізації внутрішніх потенційних можливостей людини.

Особливу значимість професійна компетентність набуває у зв'язку з тим, що система освіти в даний час характеризується значними інноваційними перетвореннями. У сформованих умовах педагог, щоб бути успішним і затребуваним, повинен бути готовим до будь-яких змін, вміти швидко і ефективно адаптуватися до нових умов, проявляти прагнення бути професіоналом, постійно оновлювати свої знання та вміння, прагнути до саморозвитку, проявляти толерантність до невизначеності, бути готовим до ризику, тобто бути професійно компетентним.

Професійна компетентність в педагогічній сфері розглядається як: педагогічна компетентність, психолого-педагогічна компетентність, професійно-педагогічна компетентність, компетентність вчителя. Розвитку професійної компетентності вчителя присвячені роботи Н. Бібік, Л. Ващенко, І. Зимньої, Б. Ельконіна, Н. Кузьміної, Л. Карпової, М. Кадемії, А. Коломієць, О. Локшиної, А. Маркової, Л. Мітіної, О. Овчарук, Є. Павлютенкова, Л. Паращенко, О. Пометун, І. Прокопенко, С. Ракова, І. Родигіної, О. Савченко, Г. Тарасенко, С. Трубачевої, А. Хуторського, М. Чошанова, В. Шахова та ін. Між тим, до цих пір не існує загальноприйнятого визначення цього поняття, дослідники здебільше вивчають лише окремі його сторони.

Мета статті – висвітлити деякі підходи, сутність та особливості формування професійної компетентності сучасного вчителя трудового навчання в умовах професійної підготовки у вищих педагогічних навчальних закладах.

Формування професійної компетентності сучасного вчителя трудового навчання розглядається, сьогодні, як невід’ємна складова реформ системи вищої педагогічної освіти в цілому. Основна мета якої передбачає всебічний розвиток людини як особистості та найвищої цінності суспільства, її талантів, інтелектуальних, творчих і фізичних здібностей, формування цінностей і необхідних для успішної самореалізації компетентностей, виховання відповідальних громадян, які здатні до свідомого суспільного вибору та спрямування своєї діяльності на користь іншим людям і суспільству, збагачення на цій основі інтелектуального, економічного, творчого, культурного потенціалу Українського народу, підвищення освітнього рівня громадян задля забезпечення сталого розвитку України та її європейського вибору.

Набуття професійної компетентності починається з оволодіння педагогічною професією і охоплює декілька етапів професійного розвитку фахівця, протягом яких змінюються життєві та професійні плани, відбувається перебудова структури особистості, визначається провідна діяльність, соціальна ситуація.

Роль і значення професійної компетентності педагога як показника його професійної майстерності корелюють з вимогами соціальної ситуації в галузі освіти. Знання вчителя звернені, з одного боку, до дисципліни, яку він викладає, а з іншого – до учнів, психологію яких мусить добре знати. Готуючись до уроку, вчитель обмірковує його зміст, методику, враховує особливості сприймання учнів певного віку, класу, власні можливості. Отже, зміст професійної компетентності – це знання предмета, методики його викладання, педагогіки і психології. Важливою особливістю професійних педагогічних знань є їх комплексність, що потребує від учителя вміння синтезувати матеріал для успішного розв’язання педагогічних задач, аналізу педагогічних ситуацій, що зумовлюють необхідність осмислення психологічної сутності явищ, вибору засобів взаємодії. Розв’язання кожної педагогічної задачі актуалізує всю систему педагогічних знань учителя, які виявляються як єдине ціле.

Основними педагогічними вміннями вчителя як важливих складових професійної компетентності є наступні [6, с. 36-38]: *діагностичні* (застосовувати комплекс заходів, що направлений на вивчення індивідуальних особливостей учнів, оцінювати їхні навчальні досягнення з економіки, виявляти причини і фактори, що перешкоджають (сприяють) розвитку рис і якостей особистості; аналізувати власну педагогічну діяльність; само діагностувати готовність до професійної діяльності тощо); *прогностичні* (прогнозувати хід педагогічного процесу в класах на різних

ступенях ЗНЗ, його етапи, зокрема, ставити цілі й завдання такого процесу, добирати способи їх досягнення, передбачувати результат та можливі наслідки і труднощі застосування тих чи інших форм, методів, прийомів тощо в таких класах; планувати взаємодію учасників педагогічного процесу); *конструктивні і проєктувальні* (розробляти перспективний план педагогічної діяльності вчителя; відбирати навчальну інформацію відповідно до цілей процесу та рівня підготовленості учнів; проєктувати цілий завдання педагогічної роботи в різних класах; обґрунтувати способи їх реалізації; планувати систему прийомів стимулювання активності учнів; встановлювати міжпредметні зв'язки; пов'язувати вивчення навчальної дисципліни з практикою і життям; моделювати засоби удосконалення власної педагогічної майстерності тощо); *організаторські* (залучати учнів до різних видів діяльності, здійснювати координацію їхньої діяльності; створювати умови, проблемні ситуації з метою формування в учнів стійкого інтересу до вивчення навчальної дисципліни; організовувати власну діяльність у процесі взаємодії з учителями інших предметів тощо); *інформаційні* (добирати матеріал відповідно до навчальної програми, мети і завдань уроку; здійснювати інформаційний пошук серед друкованих видань та електронних ресурсів; будувати процес передачі навчальної інформації з урахуванням специфіки предмету, роботи в класах, рівня підготовленості учнів тощо, використовуючи різні методи та сучасні технічні засоби навчання).

Поняття “професійна компетентність педагога” виражає особисті можливості викладача, що дозволяють йому самостійно й досить ефективно вирішувати педагогічні завдання, сформульовані ним самим або адміністрацією освітньої установи. Для здійснення зазначеної діяльності педагогові необхідно знати педагогічну теорію, уміти й бути готовим застосовувати її на практиці.

Таким чином, під педагогічною компетентністю можна розуміти єдність теоретичної й практичної готовності спеціаліста до здійснення своєї професійної діяльності.

Ґрунтовний аналіз сутності професійної компетентності вчителя розкривається у дослідженнях В. Синенка, який вважає, що слід розрізняти професійну підготовку вчителя і його професійну компетентність. Перше поняття відбиває процес оволодіння необхідними знаннями і навичками, а друге – результат цього процесу, якісну характеристику. Компетентність – це ще й певна перспектива, яка тією чи іншою мірою доступна певному фахівцю через його індивідуальні можливості та різні об'єктивні фактори. Поняття “педагогічна компетентність” він вважає категорією педагогічної науки і тлумачить як інтегрування відповідного рівня професійних знань, умінь та навичок учителя, його особистісних якостей, що виявляються в результаті діяльності (рівень вихованості і освіченості учнів). Дослідник визначає критерії професіоналізму вчителя: глибокі професійні знання і

теоретичні уміння, комплекс практичних умінь і навичок, уміло застосованих на практиці навчання і виховання. В. Синенко робить висновок про те, що професійна компетентність вчителя є високим рівнем його психолого-педагогічних і науково- предметних знань і умінь у поєднанні з відповідним культурно-моральним образом, що забезпечує на практиці соціально затребувану підготовку підростаючого покоління до життя [4].

Набуття вчителем професійної компетентності полягає в тому, що професійне знання має формуватися водночас на всіх рівнях: методологічному, теоретичному, методичному, технологічному. Це потребує розвиненого професійного мислення, здатності добирати, аналізувати і синтезувати здобуті знання в досягненні педагогічної мети, цілісно уявляти технологію їх застосування. Нам імпонують складові компоненти професійної компетентності, запропоновані О. Біляковською [1]. Саме вони формують ідеального професіонала, що уособлює суспільні запити й потреби, відображає вимоги до вчителя сучасної школи.

У контексті предмета нашого дослідження необхідно зупинитися на сутнісних ознаках професійної компетентності. Узагальнення різних наукових джерел з проблеми дозволило встановити, що зазначене поняття не має однозначного трактування в теорії і практиці. Компетентність проявляється в умінні реалізовувати свої можливості в конкретних ситуаціях, має складну структуру, носить діяльнісний характер і орієнтована в перспективу, компетентність є динамічним утворенням. Виходячи з того, що професійна компетентність розглядається нами як комплекс якостей фахівця, основними її складниками є: компетентність у вузькій галузі професійної діяльності; компетентність у інваріантній галузі професійної діяльності; компетентність у загальнонауковій сфері, яка є базою для відповідної професії; компетентність у соціальній сфері; рефлексивна компетентність, що забезпечує готовність до систематичного оволодіння новими знаннями, комп'ютерною технікою, та умотивоване бажання до підвищення фахової майстерності.

Перераховані ознаки передбачають набір відповідних компетенцій. З нашої точки зору, термін "компетенція" має використовуватися для визначення інтегрованих нормативних характеристик якості підготовки спеціалістів для ефективного здійснення освітнього процесу.

Отже, професійна компетентність фахівця являє собою комплекс особистісних якостей, придбаних знань, умінь і навичок, а також професійної спрямованості, на базі яких формуються необхідні компетенції, що, у свою чергу, стають основою функціональних компетентностей, котрі і формують професійну компетентність майбутнього фахівця. Інакше кажучи, компетенцію слід розуміти як задану вимогу, норму підготовки особистості, а компетентність – як фактично сформовані її особистісні і професійні якості та досвід діяльності. Останні акумулюють чітке визначення професіограмних вимог до конкретних видів діяльності (компетенція) і

сформований вибір комплексу якостей і набутого досвіду, що забезпечують виконання професійних функцій.

Структура ключових компетенцій охоплює такі їх види, як навчальна (власна траєкторія розвитку розв'язання освітніх і самоосвітніх проблем, здатність до синтезу, відповідальність за результати освіти, що здобувається); соціально-особистісні (наявність критичного мислення, усвідомлення механізмів, соціально-економічних явищ і процесів, сформованість основ загальної і професійної культури, активна життєва позиція); комунікативна (володіння декількома мовами, вміння захищати свої погляди і переконання, здатність до самовираження, толерантність до поглядів інших людей); компетенція співпраці (готовність до встановлення контактів і ведення переговорів, вміння працювати в команді, організувати свою діяльність та приймати відповідальність, володіти навичками прогнозування); особистісно-адаптивна (уміння використовувати нову інформацію і комунікативні технології, гнучкість і наполегливість у діяльності, умотивована готовність до самоосвіти і самовдосконалення); дослідницька (здатність отримувати, обробляти і використовувати інформацію, професійно здійснювати науковий пошук, та аналітико-синтетичну діяльність з різноманітними видами інформаційних матеріалів).

Розвиток професійної компетентності – в руках самого сучасного вчителя трудового навчання, оскільки він усвідомлено регулює стандарти своєї поведінки на основі набутого педагогічного досвіду. “Досвід стає джерелом професійного зростання вчителя лише тією мірою, якою вона є об'єктом структурованого аналізу: неререфлексований досвід безкорисний і з часом веде не до розвитку, а до професійної стагнації вчителя” (М. Уолес). Тільки усвідомлений досвід має сенс, через аналітичну діяльність здійснюється рефлексія, яка перетворює “сирий” досвід у особистісне присвоєне знання. У процесі рефлексії відбувається усвідомлення не тільки свого педагогічного досвіду, але й досвіду інших педагогів.

Професійному зростанню вчителя трудового навчання нової української школи й підвищенню рівня його професійної компетентності сприяють: високий духовно-моральний імідж навчального закладу, що забезпечують сприятливі творчі умови роботи; систематична самоосвітня діяльність вчителя, яка включає постійне вдосконалення своєї професійної майстерності; участь у проектах, конкурсах, конференціях, семінарах, педагогічних майстернях, роботі методичних об'єднань, творчих груп тощо; особистісно-зорієнтована методична підтримка діяльності вчителя; акцент на інноваційному, творчо-пошуковому компоненті методичної діяльності; об'єктивна оцінка праці; моральне й матеріальне стимулювання.

Таким чином, реалізація сучасної освітньої парадигми вимагає переосмислення змісту професійної підготовки сучасного вчителя трудового навчання на засадах компетентнісного підходу, в контексті яких особистість розглядається як мета соціального розвитку. Базова підготовка

має забезпечити орієнтацію в широкому колі соціально-економічних і психологічних проблем, гарантувати професійну мобільність спеціаліста, здатність до творчого пошуку, формування професійно важливих якостей, готовність до систематичного самовдосконалення. Компетентнісний підхід спрямований на сприяння інтелектуального й культурного розвитку особистості, формування у неї здатності швидко реагувати на запити часу. Фахова компетентність в сучасних умовах набуває статусу гаранта успіху його професійної діяльності. Сучасна компетентісно-орієнтована парадигма диктує кардинальне переосмислення нових завдань у системі підготовки і підвищення майстерності вчителя трудового навчання нової української школи, врахування життєвих стратегій, конкурентоспроможності, посилення гнучкості та мобільності їхньої соціальної поведінки.

Компетентнісний підхід до підготовки вчителя трудового навчання орієнтує не на проінформованість, а на вміння раціонального розв'язання актуальних професійних і соціальних проблем. Начальний процес має ґрунтуватися на оволодінні фаховим досвідом, а пізнавальна діяльність майбутніх учителів трудового навчання виступати в якості інтегруючого фактора всієї системи професійної їх підготовки за схемою – від суб'єктивного досвіду до теоретичних узагальнень і знову до практики на більш високому професійному рівні.

Висновки. Професійна компетентність сучасного вчителя трудового навчання – це результат творчої професійної діяльності, інтегрований показник особистісно-діяльнісної сутності педагога. Професійно компетентні вчителі трудового навчання успішно розв'язують завдання навчання й виховання, готують для суспільства випускника з бажаними психологічними якостями; задоволені професією; досягають бажаних результатів у розвитку особистості учнів; усвідомлюють перспективу свого професійного розвитку; відкриті для постійного професійного навчання; збагачують досвід професії завдяки особистому творчому внеску; соціально активні у суспільстві; віддані педагогічній професії. Враховуючи актуальність і важливість досліджуваної проблеми вважаємо, що подальшого науково-теоретичного осмислення та практичного втілення потребують шляхи, форми та методи формування професійної компетентності вчителя трудового навчання нової української школи у процесі професійної підготовки його у вищих педагогічних навчальних закладах.

Використана література:

1. Білявська О. О. Професійна компетентність учителя як складова ефективної педагогічної діяльності [Електронний ресурс] / О. О. Білявська. – Режим доступу : [<http://lib.mdpu.org.ua/nvs/>]
2. Демура І. Сутність професійних компетентностей / І. Демура // Гуманізація навчально-виховного процесу : збірник наукових праць. – 180 Вип. XXXVIII / заг. ред. проф. В. І. Сипченка. – Слов'янськ : Видавництво центр СДПУ, 2007. – С. 64-71.

3. *Крокошенко О. Я.* Особливості педагогічної компетентності вчителя трудового навчання / О. Я. Крокошенко // Освіта Донбасу. – 2009. – № 2. – С. 85.
4. Компетентнісний підхід у сучасній освіті: світовий досвід та українські перспективи: Бібліотека з освітньої політики / під заг. ред. О. В. Овчарук. – Київ : “К.І.С.”, 2004. – 112 с.
5. *Марченко І. А.* Основні вимоги до професійної компетентності вчителів початкових класів у педагогічній спадщині В. О. Сухомлинського [Електронний ресурс] / І. А. Марченко. – Режим доступу : [http: innovac-koippo.edukit.kr.ua]
6. *Назаренко Г. І.* Професійна компетентність особистості викладача післядипломної педагогічної освіти / Г. Назаренко // Освіта Донбасу. – 2010. – № 2. – С. 80.
7. *Скворцова С. О.* Професійна компетентність вчителя: зміст поняття / С. О. Скворцова // Наука і освіта. – 2009. – № 4. – С. 93-94.
8. *Сергієнко Н. Ф.* Професійна компетентність сучасного вчителя [Електронний ресурс] / Н. Ф. Сергієнко. – Режим доступу : http: // >images/content/nashi_ vydanya...upr]

References:

1. *Biliavska O. O.* Profesiina kompetentnist uchytelia yak skladova efektyvnoi pedahohichnoi diialnosti [Elektronnyi resurs] / O. O. Biliavska. – Rezhym dostupu : [http://lib.mdpu.org.ua/nvs/]
2. *Demura I.* Sutnist profesiinykh kompetentnostei / I. Demura // Humanizatsiia navchalno-vykhovnoho protsesu : zbirnyk naukovykh prats. – 180 Vyp. XXXVIII / zah. red. prof. V. I. Sypchenka. – Sloviansk : Vydavnytstvo tsestr SDPU, 2007. – S. 64-71.
3. *Krokoshenko O. Ya.* Osoblyvosti pedahohichnoi kompetentnosti vchytelia trudovoho navchannia / O. Ya. Krokoshenko // Osvita Donbasu. – 2009. – № 2. – S. 85.
4. Компетентнісний підхід у сучасній освіті: світовий досвід та українські перспективи: Бібліотека з освітньої політики / під заг. ред. О. В. Овчарук. – Київ : “К.І.С.”, 2004. – 112 с.
5. *Marchenko I. A.* Osnovni vymohy do profesiinoi kompetentnosti vchyteliv pochatkovykh klasiv u pedahohichnii spadshchyni V. O. Sukhomlynskoho [Elektronnyi resurs] / I. A. Marchenko. – Rezhym dostupu : [http: innovac-koippo.edukit.kr.ua]
6. *Nazarenko H. I.* Profesiina kompetentnist osobystosti vykladacha pislidyplomnoi pedahohichnoi osvity / H. Nazarenko // Osvita Donbasu. – 2010. – № 2. – S. 80.
7. *Skvortsova S. O.* Profesiina kompetentnist vchytelia: zmist poniattia / S. O. Skvortsova // Nauka i osvita. – 2009. – № 4. – S. 93-94.
8. *Serhiienko N. F.* Profesiina kompetentnist suchasnoho vchytelia [Elektronnyi resurs] / N. F. Serhiienko. – Rezhym dostupu : http: // >images/content/nashi_ vydanya...upr]

Ткачук С. И. Профессиональная компетентность современного учителя трудового обучения.

В статье рассмотрена важность осуществления профессиональной подготовки учителей новой украинской школы в условиях евроинтеграции и модернизации системы образования. Обоснованы условия формирования нового типа учителя трудового обучения современной школы, в том числе и учителя будущего, которому, помимо классических качеств (профессиональная компетентность, навыки общения, организаторские способности), должны быть присущи и творческий поиск, индивидуальный стиль работы, чувство собственного достоинства и такта. Раскрыты различные научные подходы к проблеме профессиональной компетентности современного учителя трудового обучения, раскрывается структура его компетентности и обращается внимание на основные структурные элементы содержания профессиональной подготовки студентов специальности: 014.10 “Среднее образование. Учитель трудового обучения и технологий” в высшем педагогическом учебном заведении.

Ключевые слова: профессиональная компетентность, профессиональная подготовка, учитель трудового обучения.

ТКАЧУК С. І. Professional competence of modern technology teacher.

The article considers the importance of teacher's professional training for the New Ukrainian School in conditions of European integration and modernization in the education system. The author substantiates the conditions for the formation of a new technology teacher type in a modern school. This is an integral part of the reforms in the system of higher pedagogical education.

Attention is called to the teacher of the future. This kind of teacher must have not alone the classical qualities (professional competence, communication and organization skills), but also creative search, individual style of work, self-esteem and tact. Besides that the teacher should have the ability to synthesize material for the successful solution of pedagogical problems, to analyze pedagogical situations and, in accordance with the current situation, to choose the means of interaction with pupils.

The teacher, in order to be successful and always in demand, must be ready for all changes, be able to quickly and effectively adaptation to new conditions. He must show the desire to be a specialist and constantly update knowledge and skills, look toward the self-improvement and be prepared for risk.

Acquisition of professional competence comprises several stages of professional development as a specialist. During this development life and professional plans are changing. There is a change of the personality structure, understanding of main professional activity, social determination.

The article describes various scientific approaches to the problem of professional competence of the modern technology teacher. There is the structure of his competence. Attention is called to the main structural content elements of professional training for students of the specialty: 014.10 "Secondary education. Labor training and technology" in the higher pedagogical institution.

In modern conditions the professional competence guarantees the success of the professional activity of the teacher. Pedagogical education institutions have to rethink the new tasks in the system of training and improving the skills of the technology teacher for the New Ukrainian School. It is important to give weight to life strategies, competitiveness, increased flexibility and mobility of their social behavior.

Keywords: *professional competence, professional training, teacher of labor training and technology.*

УДК 001.891(075.8)

Трегуб О. Д.

**ЕТАПИ ТА МЕТОДИКА ПРОВЕДЕННЯ ПЕДАГОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
МАЙБУТНІМИ ВЧИТЕЛЯМИ ТЕХНОЛОГІЙ**

У статті розглянуто основні етапи та методика проведення наукових педагогічних досліджень майбутніми вчителями технологій. Виділено схему рівнів методології дослідження. Описується загальна класифікація науково-педагогічних досліджень та застосування основних методів у здійсненні наукових досліджень. Розглянуто види досліджень та їх характеристика. Обумовлено, що дослідницька робота передбачає здійснення глибокого аналізу, синтезу й узагальнення педагогічних фактів, що сприяє збагаченню педагогічної теорії.

Ключові слова: *методи, методика, рівні сформованості, наукове дослідження, вчителі технологій, педагогічні дослідження.*